

३४औं बार्षिकोत्सवको अवसरमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको प्रतिबद्धता

विद्युत उत्पादन, प्रसारण तथा वितरण गरी मुलुकमा विद्युत सेवा पुऱ्याउँदै आएको नेपाल विद्युत प्राधिकरणले सफलतापूर्वक आफ्नो कार्यकालको ३४ वर्ष पूरा गरेको छ । २०७५ बैशाखदेखि औद्योगिक वर्गका ग्राहकलाईसमेत गरी मुलुकबाट लोडसेडिङ्ग पूर्णरूपमा अन्त्य गरेर निरन्तर विद्युत आपूर्ति गर्न सफल भएका छौं । वि.सं. २०७९ सम्ममा मुलुकभर विद्युत सेवा पुऱ्याउने नेपाल सरकारको मार्ग निर्देशन अनुरूप आगामी दिनमा अझ प्रभावकारी कार्य सम्पादन गर्दै यहाँहरूको सेवामा समर्पित रहने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं । यसका लागि देशभरी नै पर्याप्त विद्युत वितरण संजालको विस्तार योजनाबद्धरूपमा गरिने छ ।

लोडसेडिङ्ग पूर्णरूपमा हटिसकेको भए तापनि विविध प्राविधिक कारणले यदाकदा विद्युत सेवा अवरुद्ध हुने समस्या समाधान गर्न संरचनाहरूको सुदृढीकरण गर्ने कार्य तदारकताका साथ भइरहेको छ । विद्युतका कुल ग्राहक संख्या ३९ लाख १० हजार पुगेको छ भने हालसम्ममा कुल जनसंख्याको करिब ७८ प्रतिशतलाई राष्ट्रिय विद्युत प्रणालीको विद्युत उपलब्ध गराउन सफल भएका छौं ।

विगत केही वर्ष अगाडि ठूलो आर्थिक नोक्सानी व्यहोर्दै आएको प्राधिकरणले आव २०७३/७४ देखि लगातार मुनाफा आर्जन गर्दै आव २०७५/७६मा रु. ७ अर्ब २० करोड करोड मुनाफा आर्जन गर्न सफल भएको छ । साथै, आव २०७२/७३ मा कुल सञ्चित नोक्सानी रु. ३४ अर्ब ६० करोड रहेकोमा आव. ०७५/७६सम्म आइपुग्दा रु. १५ अर्ब २२ करोडमा भर्ना सफल भएका छौं ।

आव २०७२/७३ मा २५.७८ प्रतिशत रहेकोमा गत आवमा इतिहासमै कम अर्थात १५.३२ प्रतिशतमा ल्याउन सफल भएका छौं । यसबाट मुनाफा वृद्धि भएको छ र विद्युतको उच्च माग घटाउन सहयोग पुगेको छ । माग व्यवस्थापन तथा ऊर्जा दक्षतासम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै उच्च विद्युत मागको व्यवस्थापन गरिने छ ।

लोडसेडिङ्ग अन्त्यपछि पेट्रोलियम पदार्थ, Battery, Inverter, Diesel Generator आदिको आयातमा कमी आई वैदेशिक मुद्रा वचत भई अर्थतन्त्रमा समेत सकारात्मक योगदान दिन प्राधिकरण सफल भएको छ ।

माननीय मन्त्रीज्यू एवम् सचिवज्यूको मार्ग निर्देशन, व्यवस्थापनको कार्यकुशलता र आयोजनामा संलग्न कर्मचारीको अथक प्रयासको फलस्वरूप विविध कारणले रूण बनेका ६० मेगावाटको माथिल्लो त्रिशुली ३ए, १४ मेगावाटको कुलेखानी तेश्रो, कावेली करिडोरको १३२ के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना लगायत उत्पादन, प्रसारण र वितरणका ३८ आयोजनाहरू सम्पन्न गर्न प्राधिकरण सफल भएको छ ।

विश्वव्यापीरूपमा अबलम्बन गरिएका आधुनिक प्रविधिमा आधारित Enterprise Resource Planning, GIS Mapping, Smart Metering, Substation Automation System लागू गरी प्राधिकरणलाई समय सापेक्ष आधुनिकीकरण गर्ने र सूचना प्रणालीको विस्तार गरी नेपाल सरकारको 'डिजिटल नेपाल'को मार्ग चित्र पछ्याउँदै 'डिजिटल प्राधिकरण' बनाउनेतर्फ अग्रसर छौं । अनलाइन केन्द्रकृत बील भुक्तानी प्रणालीलाई थप विस्तार गरिनेछ । प्राधिकरणको अतिरिक्त आमदानी वृद्धि गर्न अप्टिकल फाइबर नेटवर्क तथा उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरिने छ ।

गत आवमा प्राधिकरणको उत्पादन केन्द्र, निजी क्षेत्र र भारतबाट आयात गरिएको विद्युतको परिमाण क्रमशः २५४८, २१९० र २८१३ गिगावाट आवर गरी प्राधिकरणको प्रणालीमा कुल ७५५१ गिगावाट आवर रहेको छ । जून अधिल्लो आव २०७४/७५को तुलनामा करिब ७ प्रतिशतले बढि रहेको छ । शहरको सौन्दर्यलाईसमेत ध्यानमा राखी काठमाडौं उपत्यकामा सुरु गरिएको विद्युत वितरण प्रणाली भूमिगत बनउने कार्यलाई अन्य शहरमाहरूमा समेत विस्तार गरिदै लगिने छ ।

प्राधिकरणको पुनःसंरचना सम्बन्धी योजनाको कार्यान्वयन एवम् प्रादेशिक कार्यालय मातहत सम्बन्धित वितरण केन्द्रहरू सञ्चालन गरी चालू आ.ब. २०७६/७७ देखि प्रादेशिक कार्यालयहरूको व्यवसायगत छुट्टा छुट्टै वित्तीय विवरण राख्ने व्यवस्था मिलाइनुका साथै प्राधिकरणको संस्थागत विकास यो जनालाई कार्यान्वयन गरिने छ ।

विद्युत खरीद दर, प्राधिकरणको खर्च तथा सेवाको लागत र सोमा उचित प्रतिफलसमेतका आधारमा विद्युत महशुल निर्धारण गरिदिने व्यवस्थाका लागि विद्युत नियमन आयोगसमक्ष पहल गरिने छ ।

ऊर्जा जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयबाट जारी गरिएको श्वेतपत्र २०७५ लाई आधार मानी मिश्रित ऊर्जा उत्पादनको अनुपात अनुसार विद्युत आयोजनाको विकास, निर्माण र कार्यान्वयन गर्न प्राधिकरण प्रतिबद्ध छ । मुलुकको दिर्घकालिन विद्युत मागलाई दृष्टिगत गर्दै प्राधिकरणले PROER प्रकृतिको १,०६० मेगावाटको अपर अरुण र ६३५ मेगावाटको जलाशययुक्त दुधकोशी, ९९.८ मेगावाटको तामाकोशी पाँचौं जलविद्युत आयोजनालाई प्राथमिकतामा राखी निर्माण गर्ने प्रकृया अगाडि बढाएको छ ।

नेपाल र भारत बीच विभिन्न अन्तर्देशीय प्रसारण लाइनहरू योजनाबद्धरूपमा निर्माण गरिने छ । नेपाल सरकारको तथा दातृ निकायहरूको सहयोगमा पूर्व-पश्चिम र उत्तर-दक्षिणका ४००/२२० के.भी. प्रसारण संजालको निर्माण सम्पन्न गरिने छ । बृटवल-गोरखपुर दोश्रो ४०० के.भी. अन्तर्देशीय प्रसारण लाइन निर्माणको मोडेल सम्बन्धमा छिट्टै टुङ्गोमा पुगी आगामी ४ वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न गरिने छ । त्यस्तै नेपालको रातमाटे देखि चीनको केरुङसम्मको ४०० के.भी. प्रसारण लाइनको संभाव्यता अध्ययन छिट्टै सम्पन्न गरिने छ । यसबाट आगामी दिनमा नेपाल र चीनबीच विद्युत व्यापारको ढोका खुल्ने छ ।

जलविद्युतमा जनताको सहभागिता सुनिश्चित गरी प्राधिकरणले विभिन्न सहायक कम्पनीहरूमाफत जलविद्युत आयोजनाहरूको निर्माण गर्ने र विभिन्न गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने लक्ष्य राखेको छ ।

अपर तामाकोशी र चिलिमे जलविद्युत कम्पनी लिमिटेडको सहायक कम्पनीहरूबाट विद्युत उत्पादन भएपश्चात नेपालको विद्युत प्रणालीमा वर्षातको मौसममा आवश्यकताभन्दा बढी विद्युत उपलब्ध हुने सम्भावना देखिएकोले आन्तरिक खपत तथा अन्तर्देशीय विद्युत व्यापार अभिवृद्धि गरिने छ ।

भारतसंगको इनर्जि बैकिङ्ग र Day Ahead Market को माध्यमबाट छोटो अवधि र मध्यम अवधिको विद्युत व्यापार गरिनेछ । छिमेकी राष्ट्रका निकायहरूसँग विद्युत खरीद/विक्री सम्झौताको आधारमा लामो अवधिको विद्युत व्यापार प्रवर्द्धन गरिनेछ । अन्तर्देशीय विद्युत व्यापारलाई उप क्षेत्रीय र क्षेत्रीय तहसम्म विस्तार गरिने छ ।

चार्जिङ्ग स्टेशनहरू निर्माण गरी विद्युतीय सवारी साधनको प्रवर्द्धन गर्ने, खाना पकाउने ग्यासलाई विद्युतीय चुल्होले प्रतिस्थापन गर्ने लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी स्वदेशमा विद्युतको आन्तरिक खपत वृद्धि गर्नेतर्फ प्राधिकरणले विशेष जोड दिनेछ ।

उत्कृष्ट सेवा प्रवाहको माध्यमबाट आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउन सके प्राधिकरण प्रति सबैको विश्वास अभिवृद्धि हुने र यसबाट संस्थाको विकास र सुदृढीकरणका लागि पर्याप्त अवसरहरू श्रृजना हुनेमा हामी विश्वस्त छौं । हाम्रा हरेक प्रयासहरू ऊर्जा क्षेत्रको विकास र समृद्ध प्राधिकरण निर्माण गर्नेतर्फ केन्द्रित हुनेछन् ।

कठिन परिस्थितिमा समेत प्राधिकरणका हरेक गतिविधिमा निरन्तररूपमा सहयोग एवं समर्थन गरी हामीलाई हौसला र प्रेरणा प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ग्राहक एवम् विभिन्न व्यावसायिक संस्थाहरूप्रति आभार प्रकट गर्दछौं । आगामी दिनमा मुलुकभरका जनतालाई पर्याप्त, नियमित, भरपर्दो र गुणस्तरीय विद्युत आपूर्ति गर्न हरसम्भव प्रयास गरिने प्रतिबद्धतासमेत व्यक्त गर्दछौं ।